Restriktiv inhyrning av bemanningsföretag inom Region Stockholm

Ärendebeskrivning

I den av regionfullmäktige fastställda budgeten för 2023 ges samtliga nämnder och bolag i uppdrag att minska inhyrning av bemanning som ett steg i att förbättra arbetsmiljön och öka kontinuiteten i vården.

Bakgrund

Region Stockholms budget för 2023 beskriver en ny inriktning för att klara kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Region Stockholm behöver rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens och erfarenhet som en samlad arbetsgivare.

En åtgärd som beskrivs är att minska inhyrningen av bemanning för att skapa kontinuitet för såväl patienter som medarbetare inom hälso- och sjukvården. Inhyrd bemanning skall vara ett komplement endast vid särskilda arbetstoppar. Detta förutsätter en absolut följsamhet till tecknade ramavtal och en regiongemensam plan för att minska beroendet av inhyrd bemanning. Detta uppdrag riktas till samtliga nämnder och bolag.

Ett regionalt arbete pågår för att samordna detta för all egenägd vård. Vården har grupperats i fyra arbetsströmmar:

- Operation/intensivvård
- Akut inkl. närakuter, bild och ASiH
- All slutenvård inkl. förlossning
- All öppenvård

Arbetet samordnas av sjukvårdsdirektören vid regionledningskontoret/VD Landstingshuset i Stockholm AB, HR-direktören Regionledningskontoret samt ordförande i arbetsströmmarna.

Arbetet bedrivs enligt följande principer:

- Respektive verksamhet (förvaltning/bolag) bedömer resursbehov utifrån det regionala målet nedbrutet lokalt där intern omfördelning eller samverkan mellan enheter är ett första alternativ. Respektive verksamhet ansvarar för att målen för verksamheten uppnås som helhet.

- Inhyrning görs av varje verksamhet enligt lokalt upprättade interna processer till fastställda målnivåer vilka fortlöpande omprövas i arbetsströmmarna beaktande:
  - endast inom verksamhetskritiska områden
  - endast efter att möjligheterna till omfördelningar inom eller mellan verksamheter har uttömts
  - efter patientsäkerhetsbedömningar

- till obekväma tider för att ge egna medarbetare företräde till attraktivare arbetstider
- för punktinsatser vid belastningstoppar
- endast korta perioder som ständigt omprövas

- Behov av inhyrning utöver målnivåer kräver dispens

Till detta arbete kopplas ett arbetsgivarerbjudande som respektive VD/förvaltningschef beslutar om och som ser likadant ut för samtliga verksamheter inom Region Stockholm.

Erbjudandet innehåller:

- Friskvårdsbidrag till medarbetare om 5000 kronor/medarbetare per år

- Rekryteringsbonus om 50 000 till redan månadsavlönad medarbetare som medverkar till att en ny legitimerad sjuksköterska, röntgensjuksköterska eller barnmorska anställs med månadslön

- Sign-on bonus till nyanställd legitimerad sjuksköterska, röntgensjuksköterska eller barnmorska. För ny månadsavlönad medarbetare som skriver på anställningsavtal innan den sista april 2023 utges en sign-on bonus om 10 000 kronor vid tillträdet av anställningen och 10 000 kronor efter 12 mån.

- Förstärkningsersättning
  - 10 000 kr per kalendermånad, när medarbetare fullgör fyra extra arbetspass inom en kalendermånad
  - 5 000 kr, per kalendermånad, när medarbetare fullgör två extra arbetspass inom en och samma kalendermånad

- Förhöjd timlön. För timavlönade sjuksköterska, barnmorska samt röntgensjuksköterska som arbetar mer än 132 timmar/kalendermånad.

Förvaltningens förslag och motivering
Förvaltningen ser positivt på det gemensamma arbetet med att minska beroendet av inhyrd personal inom hälso- och sjukvården.

Målsättningen för Region Stockholm är att under mars månad kunna minska inhyrningen med 1/3-del. För SLSO:s del innebär detta ca 11000 timmar.

Minskningen ska ske stegvis och bygger på en bedömning av vad som är möjligt med hänsyn till patienter och medarbetare. Detta innebär att bedömningar kommer ske kontinuerligt utifrån patientsäkerhet, arbetsmiljö och produktion.

Inom SLSO har en styrgrupp tillsatts för att samordna uppdraget. Styrgruppen träffas flera gånger per vecka för uppföljning av det pågående arbetet. En tydlig koppling mellan det regionala arbetet och nämndens styrgrupp då en av styrgruppens medlemmar är också ordförande i en av arbetsströmmarna. Forum för samverkan med de fackliga organisationerna är etablerat.

Även om förvaltningen i grunden är positiv till arbetet med att minska inhyrningen finns ett flertal risker med en hastig neddragning av antalet inhyrda medarbetare. Många av dessa risker är oavsett vårdform allmänna, såsom påverkan på patientsäkerhet, i det korta perspektivet försämrad arbetsmiljö med ökad belastning på ordinarie personal, minskad produktion med ökad köställning av patienter som konsekvens. Det är viktigt att förloppet avseende dessa risker följs fortlöpande och kalibreras mot förväntade vinster vid uppnådd minskad inhyrning.

Utöver de ovan beskrivna riskerna finns andra som är specifika för SLSO beroende på nämndens specifika vårduppdrag, organisationsform samt regionala kontext. Bland dessa risker återfinns:

- Risken att hyrpersonal går över till privata vårdgivare som konkurrerar på samma marknad/vårdområde.
- Risken att patienter söker sig till privata vårdgivare i högre utsträckning på grund av minskad tillgänglighet inom SLSO:s verksamheter orsakad av lägre produktion på grund av begränsning av hyrpersonal.
- Risk för oro bland chefer och medarbetare inför semesterperioden, som leder till att man söker sig bort från SLSO

Det handlar om såväl en ekonomisk risk på kortare sikt som en etableringsrisk på längre sikt, det vill säga en utökad vårdvalsetablering på den regionalt egenägda vårdens bekostnad. Andra vårdgivare kan som en samlad konsekvens få förbättrade möjligheter att locka våra chefer och medarbetare till sina verksamheter.

SLSO är till skillnad från akutsjukhusen geografiskt fördelad i självständiga enheter. Detta försvårar möjligheten att flytta om medarbetare. Om neddragningen omfattar nyckelpersonal kan effekten bli att kvarvarande personal blir sysslolös till en kostnad, samt inte har möjlighet att täcka upp produktion på andra enheter.

I vissa fall finns risk att enheter helt måste stängas under neddragning av hyrpersonal, vilket i sig kan vara demoraliserande, men också leda till att vårdutbudet i vissa geografiska områden inte blir tillgodosett.
Vid en neddragning av vård på akutsjukhusen finns därtill risken att vårdbehovet pressas ut i systemet med en ökad belastning på vårdgrenar såsom närakuter och primärvård.

Det är av största vikt att ovanstående effekter följs noggrant och löpande för att rapporteras till SLSO:s ledning samt den regionala ledningen för nödvändigt undantag och anpassningar för SLSO.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) är idag inte involverat i arbetet med minskad inhyrning. På kort sikt kommer en neddragning av verksamhet kunna komma att innebära minskade vårdinsatser och därmed intäktsbortfall för SLSO som kan vara svåra att hämta hem i ett senare skede. I en redan snäv ekonomisk budget kan det leda till bestående nedsättning av vårdkapaciteten. Ett intäktsbortfall för SLSO kommer dock, om inte annan vårdaktörs uppdrag utvidgas, innebära lägre kostnader för regionens som helhet. Det är därför av vikt att HSF involveras i beslut och styrning av aktiviteter kring begränsning av hyrpersonal.

Region Stockholm har tagit fram ett arbetsgivarerbjudande som beskrivits ovan. SLSO ställer sig positivt till detta, liksom att Region Stockholm agerar så enhetligt som möjligt. Det är emellertid mycket viktigt att Region Stockholm ger SLSO möjlighet att komplettera arbetsgivarerbjudandet med SLSO-initiativ framtagna utifrån lokala förutsättningar. Dessa initiativ bör bland annat inrikta sig på möjligheter till ökad flexibilitet avseende arbetstidsmodeller. Viktigt är att dessa initiativ tas fram i regional transparens och att de inte på ett osunt sätt lockar personal från andra regionägda vårdgivare.

Nämnden kommer fortlöpande hållas informerad och i det fall som konsekvenserna påverkar inriktning, omfattning och/eller kvalitet enligt gällande delegationsordning skall nämndbeslut fattas.

Förslag till beslut

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att uppdra till sjukvårdsdirektören att genomföra insatser för att minska inhyrning av personal enligt vad som beskrivs i ärendet, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Karin Persson
Tf. Sjukvårdsdirektör

Lars Dahlberg
HR-direktör